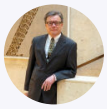
Blogi

Blogi: IMF:ltä aneeminen ennuste maailmantaloudelle

Kansainvälinen talous, IMF | 13.04.2016 | Olli-Pekka Lehmussaari

KIRJOITTAJA

Olli-Pekka Lehmussaari

IMF:n ennuste vahvistaa käsitystä, että olemme siirtyneet matalan kasvun kauteen pidemmäksi aikaa.

Kansainvälinen valuuttarahasto IMF julkisti eilen uuden ennusteensa maailmantalouden kasvunäkymistä. Ne, jotka olivat toivoneet näkevänsä pitkään jatkuneen taantuman vihdoin hellittävän, pettyivät. Kasvu on edelleen parhaimmillaankin keskinkertaista, selvästi alle sen, mihin totuttiin talouskriisiä edeltävinä vuosina.

IMF:n ennusteen mukaan kansainvälisen talouden kasvu on tänä vuonna 3,2 prosenttia ja ensi vuonna 3,5 prosenttia. Kasvu on siis noin prosenttiyksikön matalammalla tasolla kuin useina vuosina ennen finanssikriisiä.

Globaalit kasvunäkymät ovat melkoisesti vaimeammat kuin IMF:n viime vuoden lokakuussa julkistetussa ennusteessa. Huomionarvoista on, että ennustekorjaukset ovat systemaattisesti alaspäin ja odotuksista jäätiin jälkeen lähes kaikissa maissa.

Aikaisempien vuosien tapaan kasvu eri puolilla maailmaa on hyvin epätasaista ja riskikeskittymät hajanaisia. Huolestuttavaa on, että kasvuun liittyvät alasuuntaiset riskit ovat lisääntyneet.

Myöskään maailmankauppa ei näytä piristyvän, mikä osaltaan vaimentaa maailmantalouden kasvua. Kuluvalle vuodelle ennustettu reilun kolmen prosentin kasvu alittaa reippaasti sen kasvuvauhdin, johon totuttiin talouskriisiä edeltävinä vuosina. Esimerkiksi vuosina 1987–2007 maailmankauppa kasvoi vielä keskimäärin runsaat 7 prosenttia vuosittain. Olennaista on huomata, että IMF:n ennusteessa maailmankaupan kasvu ei palaudu lähiaikoina lähellekään totuttua tasoa.

Kasvun hitaus saattaa kieliä globalisaation hidastumisesta ja maailmankaupan rakenteellisista tekijöistä kuten Kiinan kasvumallissa tapahtuneista muutoksista mutta myös tilapäisistä suhdannetekijöistä. Selvää on, että maailmankaupan kasvun hidastumisen taustalla vaikuttavia tekijöitä ei vielä täysin ymmärretä, mikä vaikeuttaa luotettavien ennusteiden laadintaa.

Yksittäisten suurten maakohtaisten kasvuerojen lisäksi kasvunäkymissä on tuntuvia eroja eri valuutta-alueiden välillä. USA:sta tai Euroopasta ei ole tälläkään kertaa kasvun moottoreiksi. Kasvun lähteet ovat edelleen Aasian nousevissa talouksissa.

Aasian kontribuutio maailmantalouden kasvuun on ylivoimaisesti suurin. IMF:n arvion mukaan alueen maiden kasvu on vajaat 6,5 prosenttia tänä ja ensi vuonna, mikä on kuitenkin noin prosenttiyksikön vähemmän kuin kriisiä edeltävinä vuosina keskimäärin.

Latinalaisen Amerikan talousnäkymiä painavat sen joidenkin suurten maiden talousvaikeudet. IMF arvioi kasvun supistuvan kuluvana vuonna.

Afrikassakin on totuttava vaimeampaan kasvuun kuin aikaisemmin. Kuluvana vuonna alueen ennustetaan kasvavan 3 prosenttia. Afrikan öljyntuottajamaat ovat suurissa vaikeuksissa öljyn hinnan laskun seurauksena. Öljytulojen lasku heijastuu suoraan julkisen talouden tasapainoon. Afrikan öljyntuottajamailla ei ole öljyn hinnan laskun varalle hankittuja puskurirahastoja, minkä johdosta menojen sopeutustarve on välitön. Ennusteessa öljyn hinnan arvioidaan kohoavan runsaaseen 40 dollariin barrelilta vuonna 2017.

Useista myönteisistä viesteistä huolimatta USA:n talous ei näytä saavan täyttä tuulta alleen. IMF arvioi USA:n talouden kasvavan vain keskinkertaisesti tänä vuonna eli noin 2,4 prosenttia ja piristyvän vain hienoisesti ensi vuonna. Kasvua tukee USA:n asuntomarkkinoiden pirteä kehitys ja aikaisempaa kevyempi finanssipolitiikka. USA:n talouden painolastina on kuitenkin ollut dollarin vahvistuminen, mikä on heikentänyt maan kilpailukykyä. Myös alhaisesta öljyn hinnasta odotetut hyödyt eivät ole välittyneet talouteen niin nopeasti kuin odotettiin.

Euroalueella talouskehitys näyttää hienoisesti piristyvän. IMF:n ennusteen mukaan kasvu vakiintuu noin 1,5 prosentin tasolle tänä ja ensi vuonna. Kasvu on kuitenkin korkeintaan keskinkertaista, jos sitä verrataan talouskriisiä edeltäviin vuosiin, jolloin talous kasvoi vuosittain keskimäärin vajaat 2,5 prosenttia. Euroalueen talouden kasvua ovat tukeneet kevyet rahoitusolot, alhainen öljyn hinta ja lievästi elvyttävä finanssipolitiikka.

Japanin talouskasvun näkymät ovat edelleen synkeät. IMF:n mukaan kasvu laahaa yhä nollan tuntumassa kuluvana vuonna sekä vuonna 2017. Vahvistunut jeni ja heikko ulkoinen kysyntä ovat painaneet talouskasvua, eikä Japanin hallituksen elvytyspolitiikka ole tuottanut toivottua tulosta.

Nousevien talouksien kirkkain valopilkku on Intia. Intian talouskasvu on ollut vahvaa useina vuosina. Kymmenen vuoden ajan ennen finanssikriisiä talous kasvoi vuodessa keskimäärin runsaat 7 prosenttia. Uusimmassa ennusteessa IMF arvioi, että Intian talous kasvaa 7,5 prosenttia tänä ja ensi vuonna. Intia on hyötynyt merkittävästi öljyn hinnan alentumisesta, ja kasvaneet reaalitulot ovat ruokkineet yksityistä kysyntää. Suuret kasvuluvut korostuvat entisestään, kun ottaa huomioon, että Intiassa on 1,3 miljardia ihmistä. Intian talouden painoarvo maailmassa on kuitenkin vielä selkeästi pienempi kuin Kiinan.

Mielenkiintoista on, että IMF on nostanut Kiinan kasvuennustetta hienoisesti ylöspäin viime syksystä. IMF arvioi, että Kiinan talous kasvaa kuluvana vuonna 6,5 prosenttia ja ensi vuonna 6,2 prosenttia. Ennusteen korjauksessa heijastuu Kiinan hallituksen elvyttävä politiikka. Palvelusektorin rooli korostuu jatkossa entisestään, kun taas teollisuussektorin merkitys pienentyy.

Suurista nousevista talouksista Brasilian ja Venäjän talousongelmat jatkuvat vakavina. Brasilian taloutta varjostaa poliittinen epävarmuus. Viime vuoden tapaan maan talouden ennustetaan supistuvan vajaat 4 prosenttia myös tänä vuonna. Venäjällä talouspakotteet yhdessä alhaisen öljyn hinnan kanssa heijastuvat kasvunäkymiin. IMF arvioi maan talouden supistuvan 1,8 prosenttia tänä vuonna.

Tulevaisuudessa maailmantalouden kasvuympäristöön liittyy monia uhkakuvia. IMF nostaa esille etenkin pääomien lisääntyneen paon nousevista talouksista, mikä on omiaan kiristämään rahoitusoloja näissä maissa. Lisäksi raaka-aineiden ja erityisesti öljyn hintakehitykseen liittyvä epävarmuus lisää haasteita ja sopeutumispaineita useissa tuottajamaissa. Samaten Kiinan talouden rakenteen muuttumiseen liittyviä vaikutuksia maailmantalouteen ei täysin tunneta ja Britannian mahdollisen EU:sta lähdön talousvaikutukset ovat tuntemattomia. Myös geopoliittisia jännitteitä on useita.

Miten tilannetta voisi korjata? Politiikkasuositukset ovat tuttuja. IMF:n toimitusjohtaja Christine Lagarde on viime viikkojen aikana useasti korostanut, että rahapolitiikan ennenaikaista kiristämistä tulee välttää, finanssipolitiikan elvytysvaraa on käytettävä siellä, missä sitä suinkin on ja että rakenneuudistuksia tulee jouduttaa. Lagarde peräänkuuluttaa välittömiä politiikkatoimia erityisesti suurien G20-maiden osalta.

Kaiken kaikkiaan IMF piirtää nyt julkituodussa ennusteessa kuvan, joka vahvistaa käsitystä, että olemme siirtyneet matalan kasvun kauteen pidemmäksi aikaa. Alasuuntaiset riskit ovat kasvaneet ja niiden torjuntaan tulee kiinnittää erityistä huomiota. Aistimus siitä, että talouspolitiikan liikkumavara on monessa maassa syöty loppuun, kärjistää uhkakuvien merkitystä. Liiallinen synkistely on kuitenkin vaarallista, koska se saattaa johtaa itse itseään ruokkivaan kierteeseen,

joka pahimmillaan sysää maailmantalouden uuteen lamaan.

Asiasanat

IMF, maailmantalous, talouskasvu